

S-III/5/1222A /18

पञ्चमसत्रार्द्धम्
पञ्चमपत्रम्
नव्यव्याकरणम्

पृष्ठानि- 10

परीक्षार्थिनं प्रति निर्देशाः

(छात्रैः ध्यानेन पत्रनाम विषयनाम च स्पष्टतया लेखनीयम्)

अस्मिन् भागे अनुक्रमाङ्कः केन्द्रनाम संख्येत्यादिकं किमपि

न लेखनीयम्। परीक्षार्थी लेखनात् पूर्वं रिकामस्यान्तानि पूरयतु।

पृष्ठभागे प्रदत्तान् निर्देशान् च सावधानतया पठतु, दृढतया च पालयतु।

ये छात्राः सावधानेन निर्देशानुरूपं न प्रपूर्णिष्यन्ति

तेषाम् उत्तरपुस्तिका निरस्ता भविष्यति।

छात्रैः ध्यानेन स्पष्टतया लेखनीयम्

परीक्षाकेन्द्रनाम

गृह्यङ्कः

छात्रेण न लेखनीयः

अनुक्रमाङ्कः (अंकेषु).....

अनुक्रमाङ्कः (शब्देषु).....

कक्षा.....वर्षनाम.....

विषयः.....पत्रसंख्या.....

प्रश्नपत्रकोडः.....

दिनाङ्कः.....दिनम्.....

परीक्षार्थिनः हस्ताक्षरम्

पूर्णनाम.....

निरीक्षकहस्ताक्षरम्

पूर्णनाम.....

दिनाङ्कः.....समयः.....

कक्षानाम.....वर्षनाम.....

विषयः.....पत्रसंख्या.....पत्रकोडः.....

दिनाङ्कः.....दिनम्.....

गृह्यङ्कः

छात्रेण न लेखनीयः

प्रश्नाङ्काः	1	2	3	4	5	6	7	8	योगः
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	9	10	11	12	13	14	15		अ
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	16	17	18	19	20				अ/ब
प्राप्ताङ्काः									
प्रश्नाङ्काः	21	22	23	24	25	ब योगः	26		स
प्राप्ताङ्काः									

सम्पूर्णयोगः शब्देषु.....

पूर्णयोगः

ह० गणकस्य
पूर्णनाम

ह० मुख्यपरीक्षकस्य
पूर्णनाम

ह० परीक्षकस्य
पूर्णनाम

समयः घण्टात्रयम्

अ. अधोलिखितानां प्रश्नानां लघूनि उत्तराणि देयानि।

1. 'अथ शब्दानुशासनम्' इत्यत्र अथ शब्दः किमर्थः प्रयुज्यते?

उ०

.....

.....

2. गौरित्यस्य के अपभ्रंशः शब्दाः?

अथवा

कं पदार्थं मत्वा 'जात्याख्यायामेकस्मिन्' इत्युच्यते?

उ०

.....

.....

3. नित्यस्य लक्षणं किम्?

उ०

.....

.....

4. सिद्धशब्दस्य कः अर्थः?

अथवा

लक्ष्यलक्षणे व्याकरणमित्यत्र लक्षणं नाम किम्?

उ०

.....

.....

5. कः उपदेशः?

उ०

.....

.....

6. संवृत्तदीर्घां विवृति कथं भवति ?

अथवा

व्യാकरणध्वनयनस्य कानि गौणप्रयोजनानि ?

उ०

7. सिन्नयः कथमभिव्यक्तयन्ति ?

उ०

8. व्യാकरणध्वनयनस्य मुख्यप्रयोजनानि कानि ?

अथवा

महभाष्य पस्यशाह्निके शब्दलक्षणं किम् उक्तम् ।

उ०

9. पुनर्वसु शब्दस्य छन्दसि कस्मिन् वचने प्रयोगः ।

उ०

10. 'यवाग्वाऽग्निहोत्रं जुहोति' इति वाक्ये अग्निहोत्रशब्दस्य कः अर्थः ?

उ०

11. सुप्युपपदे सहेः ण्वि केन सूत्रेण प्रवर्तते ?

अथवा

दाधत्ति इत्यादि सूत्रं पूरयित्वा लिखन्तु ।

उ०

12. 'वार्षिकम्' इत्यत्र केनसूत्रेण कः प्रत्ययः ?

उ०

13. 'शक्ति ञमुल्कमुली' इत्यस्यार्थं लिखत ?

उ०

14. 'सोम्यं मधु' इत्यत्र यप्रत्ययः केन सूत्रेण ?

उ०

15. 'पश्च पश्चा च च्छन्दसि' इति सूत्रस्य उदाहरणं किम् ?

उ०

ब. अधोलिखितानां प्रश्नानां अनतिदीर्घमुत्तरं देयम्।

(6×5=30)

16. 'सिद्धे शब्दर्थेसम्बन्धे' इति वार्तिकस्य विग्रहवाक्यं प्रदर्श्य सिद्धशब्दार्थं विवृणुत ?

उ०

17. 'शब्दाप्रतिपत्तिः' इति वार्तिकस्य प्रसङ्गं प्रतिपादयत ?

अथवा

'ज्ञाने धर्म इति चेत्तथाऽधर्मः' इति वार्तिकस्य भाष्यं विवृणुत ?

उ०

18. जातस्य शिशोः नामकरणं कः कदा कुर्यात् ?

19. 'अविद्वांसः' इति प्रयोजनं यथाग्रन्थं विश्लेषयत ?

अथवा

वृत्रं हनति वृत्रशः, विशाखा नक्षत्रम् विशाखे वा, क्षेत्रस्य पतिना वयम्, धृतस्य धृतेन वा यजते, एषु रूपद्वयं ससूत्रं साधयन्त ।

20. 'अयस्मयादीनि च्छन्दसि' इति सूत्रं यथाग्रन्थं वर्णयत ?

अथवा

"अनूदात्तं पदमेकवर्जम्" इति सूत्रार्थं स्पष्टयत ।

उ०

निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत।

21. व्याकरणमितयस्य कः पदार्थः? यथाग्रन्थं प्रतिपादनीयः?

अथवा

'लोकतोऽर्थप्रयुक्ते शब्दप्रयोगे शास्त्रेण धर्मनियमः' इति वार्तिकं सप्रसङ्गं व्याख्यात।

अथवा

सुप्तिङ्पुपग्रहलिङ्गनराणां कालहलच्चवरकर्तृयङां च'

व्यत्यमिच्छति शास्त्रकृद्देशं सोऽचि च सिध्यति बाहुलकेन।"

इति कारिकां व्याख्यात।

30